

Het hoorspel heruitgevonden

AUDIOFILMS maken furore

Ooit waren de mensen van Het Geluidshuis uitsluitend reclameboys en blikten ze spotjes in voor grote adverteerders, zoals Humo en Flair. Vandaag doen ze dat nog steeds met even veel enthousiasme en professionalisme, maar daarnaast is Het Geluidshuis een succesvolle producent geworden van hoorspelen. De 'Heerlijke Hoorspelen voor kinderen' zijn een hit, ook voor volwassenen maken zij nu vernieuwende audiofilms.

Het begon met reclamespots...

Na 22 jaar radioreclame maken, droomde **Koen Brandt** (zaakvoerder van Het Geluidshuis) ervan om naast reclame iets anders te doen met audio. De hamvraag was: hoe kan de audio-ervaring nog meer tot haar recht komen? Het moest buiten het gekende format van de radiospot gaan dat slechts 30 à 40 seconden duurt. Het mocht ook een groter entertainmentgehalte hebben. Er werd een groepje makers verzameld, allemaal afkomstig uit de reclamewereld (Paul Wauters, Mark Borgions, Philip Maes, Raf De Braeckeleer en Koen Brandt zelf), die zich de *stuffmakers* noemden. De zoektocht begon.

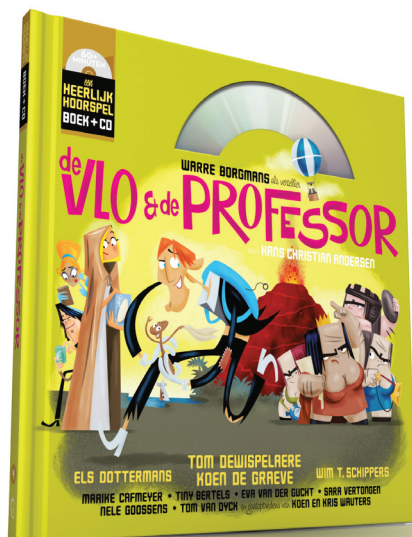
Heerlijke Hoorspelen voor kinderen

De Heerlijke Hoorspelen voor kinderen zijn een echte hit geworden. *De mestkever* en *De vlo en de professor* haalden zelfs de lijst van de 20 best verkochte kinderboeken van 2009. Binnenkort komt *De reisgenoot* uit, alweer een bewerking van een roman van Hans Christian Andersen.

Deze hoorspelen zijn niet alleen voor kinderen bestemd. Er zitten zoveel lagen en grapjes in dat het echt family entertainment is. Op het succesrijke elan van de Heerlijke Hoorspelen ontstond het idee om ook de markt van de volwassenen aan te boren. Geen eenvoudige uitdaging! Het kinderpublik is veel groter en 'ververst' zich voortdurend. Bovendien worden deze hoorspelen uitgegeven met prachtig geïllustreerde boeken, wat dubbel zo aantrekkelijk is bij de verkoop. In de Heerlijke Hoorspelen zit sowieso veel zottigheid en humor. Bij de audiofilms voor volwassenen staat dat niet per definitie voorop. Daar hangt alles af van het bronverhaal.

"Voor volwassenen willen we literaire werken bewerken tot een hoorspel", vertelt **Stef De Paepe**, artistiek leider van de audiofilms, de hoorspelen voor volwassenen. In de jaren 1950-1960 vierde het hoorspel hoogtij. Tot vandaag was het nagenoeg helemaal verdwenen. "We moeten die interesse opnieuw opwekken", gaat De Paepe verder, "Via allerlei kanalen trachten we aan publieksopbouw te doen. En wonderwel lukt dat, maar het is een project van lange adem." Na *Mieke Maaikes obscene jeugd* en *Zes grimmige sprookjes voor verdorven kinderen* van Louis Paul Boon, ging Het Geluidshuis verder. Drie verhalen uit *Groener gras* (Annelies Verbeke), *Het derde huwelijk* (Tom Lanoye) en *Het jaar van de kreeft* (Hugo Claus) ondergingen een bewerking.

“Op reis in het scriptorium en alle andere audioverhalen en radiospots worden gemaakt met het audiomontagesysteem Pro Tools.”

Zeg niet luisterboek, maar wel audiofilm

“Van begin af aan wilden we geen klassieke luisterboeken maken, waarbij één stem het verhaal van A tot Z inleest”, zegt Stef De Paepe. De term ‘luisterboek’ dekt bovendien niet goed de lading. Het Geluidshuis spreekt liever van een audiofilm. Dankzij de evolutie van de techniek geven ze het hoorspel een echte update. “Onze hoorspelen leunen veel meer aan bij het medium film. Ook de montagetechnieken en geluidseffecten die we gebruiken in het productieproces, zijn eerder verwant aan de filmwereld.”

“We maken eerst van het boek een scenario. Dat is zeker geen gewone vertaling, maar een bewerking van het verhaal”, zegt Stef De Paepe. Eens het scenario klaar is, komen de acteurs. Het Geluidshuis slaagt erin om telkens opnieuw met een straffe cast uit te pakken. Acteurs als Warre Borgmans, Koen De Graeve en Tania Van Der Sanden werkten al mee. Van de acteurs wordt verwacht dat ze in de huid van hun personage kruipen.

©Mark Borgions

Een audiofilm in Dolby Surround

Enkele maanden geleden bracht Het Geluidshuis een nieuwe audiofilm uit voor volwassenen: *Op reis in het scriptorium* van de Amerikaanse auteur Paul Auster. Dit was voor regisseur en bewerkster Stef De Paepe nochtans geen evidente titel. Na een eerste lezing bekropen hem twijfels. Het is geen eenvoudig verhaal om te vertellen naar een audiofilm, want het tart iedere conditionering van een klassiek verhaal met een begin, midden en slot. “Ik voelde het universum uit het boek gelukkig goed aan, waardoor het iets gemakkelijker werd.” De Paepe besliste om het verhaal anders aan te pakken dan de vorige werken. Het verhaal werd eerst geconcretiseerd en vervolgens zorgde de soundscape van *Kreng* en enkele experimenten bij de montage weer voor een intrigerend geheel. *Op reis in het scriptorium* en alle andere audioverhalen en radiospots worden gemaakt met het audiomontagesysteem *Pro Tools*.

Met deze audiofilm ging Het Geluidshuis ook een stapje verder door het te produceren in 5.1 Dolby Surround. Een echte primeur voor ons taalgebied. In België of Nederland werd een boek nooit eerder omgezet langs zes verschillende kanalen. Stef De Paepe wijst er wel op dat het niet zomaar een technisch snufje is. “Je krijgt een surround cinema-ervaring, die inhoudelijk ook erg klopt met het verhaal. Je zit in het hoofd van het hoofdpersonage dat totaal verward is”, legt De Paepe uit. “Deze techniek laat toe om in het hoofd van deze man te kijken. Het is dus zeker geen pure gimmick.”

Omdat 5.1 Dolby Surround geen gewoon audio-formaat verdroeg, moest een dvd-formaat gebruikt worden. Dit bood opeens ook nieuwe mogelijkheden. Patrick Voets, als geluidstechnicus één van de steunpilaren van Het Geluidshuis, toonde zich bereid om voor de gelegenheid als fotograaf op te treden en voegde kunstige close-ups toe. “Op de momenten dat de hoofdstukken veranderen, verglijdt het beeld langzaam tot een nieuw. Dat zorgt voor een bevreedende ervaring.” zegt De Paepe. “Die zwart-witfoto’s bieden een absolute meerwaarde aan het geheel. Toevallig hebben we zo iets nieuws gemaakt, want deze audiofilm valt zo echt tussen twee stoelen, tussen film en audiofilm.”

WAT BIEDT DE TOEKOMST?

Het Geluidshuis gaat verder met de lijn van nationale auteurs. Heel wat kandidaten komen daar nog voor in aanmerking. Ook wat betreft de internationale auteurs heeft Stef De Paepe nog een verlanglijstje klaar. Toch is het niet zo eenvoudig om de rechten te krijgen om van romans een audiofilm te maken. Op de bovenste plank ligt nu Philippe Claudel te wachten. Verder krijgt Het Geluidshuis steeds meer de vraag om in opdracht te werken. Voor de Literaire Lente bewerkten ze zo *De Valk* van Ed Frank (regie: Leen Renders).

→ WEWIJZER

→ www.hetgeluidshuis.be